

A falun élő értelmiségről

ÉRTELMISÉGIEK A MEZŐGAZDASÁGBAN

A mezőgazdaság területén dolgozó értelmiségiek jó része a mezőgazdaság átszervezése után került a községekbe, vagy mint a tsz-ek vezetői azóta töltnek be értelmiségi jellegű munkakört. Az állami gazdaságok vezetői, mezőgazdászai, adminisztratív irányítói már hosszabb múlttal rendelkeznek, mint a termelőszövetkezetek vezetői és szakemberei, míg az állatorvosok munkájának jellege változott, illetve a háztáji maradt állapotok mellett fő gondjukká vált a nagyüzemi állattenyésztés állategészségügyi ellátása. A megyében mintegy félezer azoknak az értelmiségieknek a száma, akik a mezőgazdaságban dolgoznak, túlnyomórészt férfiak, hiszen a nők mindössze 7 százalékban vannak képviselve.

A mezőgazdaság átszervezése előtt a községekben csak elvétve akadt mezőgazdasági szakember. A mezőgazdaság átszervezésével hatalmas létszámgény jelentkezett, mert a nagyüzemi gazdálkodás szakembert igényel. A gyorsütemű fejlődés következtében olyan helyzet alakult ki, hogy mennyiségileg jórészt kielégíthetők ugyan az igények, a szakmai felkészültség színvonala, minősége terén azonban nem tudunk lépést tartani. Nem állt és ma sem állnak rendelkezésre kellő számban olyan mezőgazdasági szakemberek, akik a legkorszerűbb szakismereteket egyetemi szinten sajátították el. Viszonylag Makó járásban a legkiegyensúlyozottabb a nagyüzemi gazdálkodás; ott is csak minden 9000 kat. holdra jut egy felsőfokú végzettséggel rendelkező mezőgazdasági szakember.

A mezőgazdasági beosztásban dolgozók többsége technikumot végzett, többen pedig hosszabb-rövidebb tanfolyami végzettséggel látnak el nagyüzemben gazdaságsszervező, irányító munkát. Ha figyelembe vesszük azt, hogy a mezőgazdasági technikumot, vagy ennél kisebb értékű szakiskolát vagy szaktanfolyamot végzeteknek a brigádvezetői beosztás felel meg, akkor látnunk kell, hogy komoly tennivalók vannak a mezőgazdasági üzemek magas színvonalon képzett szakemberekkel történő ellátásában. Ennek ellenére a szakemberek jelenlegi összetételükben is elkövetnek mindent, hogy tsz-ekben a munkarend és fegyelem megszilárduljon, a terméseredmények növekedjenek. Sokat segít azoknak a munkája, kik megfelelő szakképzettséggel nem rendelkeznek ugyan, de nagy gyakorlati tapasztalattal rendelkeznek és mint a tsz-ek vezetői odaadón dolgoznak. Arra kell törekednünk, hogy mezőgazdasági üzemekben kellő számú és megfelelő képesítésű szakember legyen.

Ennek a hiányosságoknak a leküzdése nem könnyű, időben sem lehet gyorsan megoldani, de mégis meg kell oldani a legnagyobb erőfeszítések árán is. Mezőgazdasági szakembereink tekintélyes része állami támogatással dolgozik a tsz-ekben. Hogyan alakul a helyzet akkor, ha az állami támogatás ideje

lejár és továbbra is az a hangulat uralkodik a kihegyezett szakemberek között, hogy akkor nem maradnak a szövetkezetben? Mindebből csak egy helyes következtetés vonható le: termelőszövetkezeteinknek mindent el kell követniük szakember-ellátottságuk biztosítása érdekében. Meg kell becsülni a becsületesen dolgozó és jól felkészült szakembereket, számukra olyan élet- és munkakörülményeket kell biztosítani, hogy azok végleg letelepedjenek a községekben, hogy életüket végleg eljegyezzék a termelőszövetkezetek életével.

Még így is külön problémát jelent a szakember-utánpótlás. Messze van még az az idő, amikor mezőgazdaságunk szakemberekké lettetté válik. Termelőszövetkezeteinknek tehát maguknak kell gondoskodniuk a szakember-utánpótlásról, melynek legkézenfekvőbb módja az, ha szövetkezeteink ösztöndíjjal főiskolára, egyetemre küldenek érettségizett fiatalokat. Megyénk szövetkezetei nagyon kis mértékben élnek ezzel a lehetőséggel, pedig nyugodtan állíthatjuk: a termelőszövetkezet saját fejlődését és jövőjét biztosítja akkor, amikor szakemberről gondoskodik.

A termelőszövetkezetek szakemberhiánya mellett még szakmunkás-hiányról is kell beszélni. A korszerű mezőgazdaság elméleti és gyakorlati ismeretekkel rendelkező szakmunkásokat igényel. Folyik ugyan szakmunkásképzés, ennek ütemét azonban gyorsítani kell. Amíg kellő számú szakmunkás nem áll rendelkezésre, a gazdálkodás rész kérdéseinek megoldása is az ott dolgozó értelmiségiekre hárul, ami elveszi idejüket a valóban elemző, szervező, irányító munkától. Addig az állatorvosoknak is túl kell lépniük az állatgyógyászat területét és sokat kell foglalkozniuk az egészséges állatgondozás, takarmányozás, ápolás, nevelés kérdéseivel, hiszen ezek ismerete és helyes alkalmazása az állatbetegségek megelőzésének fontos eszközei.

A mezőgazdaságban dolgozó értelmiségiek munkáját sok helyen alapvetően megnehezíti az a körülmény, hogy a gazdálkodással kapcsolatos problémák mellett meg kell küzdeniük a tagság ma még nem kedvező magatartásával, munkaviszonyával, helytelen szemléletével kapcsolatos problémákkal is. Ezek lényegében tudatbeli problémák, melyek sokszor akadályozzák a helyes elgondolásokat, vontatottá teszik a munkát, mert a vezetők nem számolhatnak mindig a tagság egyértelmű aktivitásával, feladatvállalásával.

Sok helyen ez a kérdés a problémák gyökere és ennek a megoldása, illetve az ezzel kapcsolatos tudatbeli tényezők felszámolása nemcsak a mezőgazdasági, hanem az ott élő valamennyi értelmiségi dolgozó fontos feladata. Nyugodtan mondhatjuk úgy is, hogy ez a falun élő értelmiségnek a szakfeladata mellett legfontosabb tennivalója, de egyben kötelessége is.

A mezőgazdasági értelmiség a községi tanácsokban 7 százalékban van képviselve, és legtöbb helyen a vég-

rehajtó bizottságban is helyet foglal mezőgazdasági szakember. Ezen túl nem igen vállalhatnak egyéb irányú társadalmi, vagy tömegszervezeti munkát, vagy funkciót, hiszen saját szakterületükön a feladatok olyan tömegével kell megbirkózniuk, ami minden idejüket lekötí. A mezőgazdasági értelmiségnek elsősorban a mezőgazdaságban kell helytállnia, ennél fontosabb feladatot úgy sem kaphat. A helyi vezetőknek pedig mindent el kell követniük, hogy mezőgazdasági értelmiségünk kiegyensúlyozott élet- és munkakörülmények között élhessen és dolgozhasson.

Gyuszika otthonra talált

Kovácsék házasságuk első percétől várták a gyermekáldást. Úgy rendezték ott honukat, hogy majd az újszülött kényelmesen éljen. Amikor megvették a hálószoba-berendezést, beszereztek egy heverőt is, mondván, hogy azon majd a kis Gyuszika alszik, mert ugye az első gyermek «csak» fiú lehet.

Ő lesz az!

Azután múltak az évek. Kovácsné egyik műtétjét követve a másik, de mégsem szülhetett gyermeket. Kovács Gyula vasöntő. Szépen keres, mindenük megvan, csak a gyermek hiányzott. A vasöntő kora reggel indult munkába, a feleség pedig állandóan a délutáni műszakban dolgozott. Így alig találkoztak. Kovács Gyula már fél 3-kor otthon volt, az asszony pedig csak este 8 órakor érkezett meg.

Sok szabad ideje volt Kovácsnak. Délutánjait nem tudta hogy «elütni». Sétálgatott, barátait kereste fel... Egyszóval unatkozott.

— Jó lenne egy gyerek — mondogatta egyre gyakrabban.

Kovácsné szomorúan hallgatta férje sóvárgását és gondolt egyet. Vasárnaponként, szabad idejében a gyermekotthonokat látogatta, és megtalálta az igazit. Egy hároméves, kék szemű, göndör hajú, talpraesett kisfiú hívta magára a figyelmet. A gyermek fitos orra, mosolygós szeme Kovácsné gyermekkori képeire emlékeztette.

— Ő lesz az — szöjt az egyik nevelőnőnek.

Az első pillanattól kezdve

Később a férjét is bementatta leendő gyermekének. A kisfiú úgy repült Kovács karjaiba, mint a régen várt édesapáéba.

A derek vasöntő csak állt, magához szorította a kisfiút, s így szólt:

— Gyuszikám, kisfiam...

A villamoson hazafelé egymás kezéből vették ki a gyermeket. A kis Gyuszika az első pillanattól kezdve jól érezte magát gondoskodó szülei környezetében.

Egy év óta alszik Kovács Gyuszika a heverőn. Álmai felett gondos szülei őröködnének. Kovács Gyula vasöntő örökbe fogadta a kék szemű, mosolygós kisfiút.

Igazi otthon lett Kovács Gyula Április 4 úti egyszobás-összkomfortos lakásából. Teljes az élet.

Kovácsné reggel viszi Gyuszikát a Bem tábarnok utcai bölcsődébe. Kovácsnak pedig munka után első útja ide vezet. Hazaviszi Gyuszikát és otthon, míg a mama meg nem érkezik, együtt játszanak.

— Édesanyám, mit hoztál? — fogadja az érkezőt a nevelő szemből kisfiú.

És addig kutat édesanya táskájában, vagy zsebében, míg megtalálja a cukrot, vagy csokoládét. Soha nem megy haza Kovácsné üres kézzel.

— Mióta nálunk van Gyuszika — mondta Kovácsné —, azóta egyetlen gondunk a gyerek. Egymást licitálva vásárolunk neki új ruhát, cipőt, játékokat.

A család kedvence

Az egyik sarokban állnak Gyuszika játéka. Nagy labda, puska, ló és minden olyan kedves szerszám, mely érdekli a négyéves gyermeket.

Az elmúlt napokban a nagymama — Kovács Gyula édesanyja — is megérkezett Kecskemétre, s a játékokon kívül lakkcipőt is hozott Gyuszikának. Az egész család kedvence lett a kisfiú. A nagybácsi gyakran eljön Kecskemétre csupán azért, hogy személygépkocsijával városnéző körútra vigye a család kedvencét.

És a tervezgetés nem szűnt meg. A kisfiú jövőjét illetően »nincs egyetértés« a családban. Kovács Gyula vasöntőt szeretne nevelni fiából, az asszony pedig mérnöknek, vagy orvosnak szánja.

A munkáscsalád nagy gondal, féltő szeretettel neveli kisfiukat, Gyuszikát. S a gyermek jövőjéért felelősnek érzik magukat.

H. Zs.

Új autóbuszjárat Szeged és Pusztamérges között

A szegedi járás dolgozói kérésrel fordultak a 10-es AKÖV-höz, hogy javítsák meg a közlekedést Pusztamérges környékén. A 10-es AKÖV a kérésnek eleget téve holnaptól, szeptember 2-től kezdve új autóbuszjáratot indít, Szeged—Domaszék—Zákányszék—Ruzsa—Öttömös—Pusztamérges—Üllés—Bordány és Szeged között. A körjárat jónéhány szegedi járási községet érint, így a városba járó dolgozók munkába állítását jól megoldják, valamint Pusztamérges térségéből az üllési gimnáziumba viszik majd a tanulókat. Az új járatlalt egyidejűleg több autóbuszt közlekedtetnek Sipsomalom—Üllés—Bordány és Szeged között.

Az utazók kényelmét biztosítja az új járat, hiszen Pusztamérgesre átszállás nélkül egy óra alatt megérkezik Szegedről az autóbusz. A járat Szegedről 5 óra 40 perccor indul, majd Üllés és Szeged térségében mentesítő feladatot végez. Pusztamérgesről 17 óra 40-kor indul vissza és Szegedre 19 óra 10 perccor érkezik.

MOTOROS TÚRÁK ELŐTT

(Somogyiné felv.)

Ötven-hatvan javításra váró motorkerékpár áll a szegedi Fémfeldolgozó és Finommechanikai Vállalat javítóműhelyében. Ilyenkor, nyár végén, még sok motorkerékpáros tervez több napos kirándulásokat a rossz idő beállta előtt, s mielőtt útra kelne, alaposan átnézetli motorkerékpárját, kijavíttatja a kisebb-nagyobb hibákat. Képünk a vállalat műhelye előtt készült, ahol jó időben szívesen dolgoznak a motorszerelők.

„Mozgóüzletet” szervez Csongrád megyében a Szegedi Óra- és Ékszerész Ktsz

Olyan kicsiny alkatrészekkel is dolgoznak az Óra- és Ékszerész Ktsz-nél, hogy szinte alig látszik. Úgy jellemzi a főkönyvelő, hogy olyan munka ez, mintha valaki egy szúnyog lábujját pedikűrözné. Precíz, aprólékos és gondos munkát igényel az órajavítás. Kétségtelen, hogy nem minden órás végez olyan lelkiismeretes munkát, mint amilyent a javítató elvár tőle, de a ktsz dolgozói

többségükben becsülettel végzik a rájuk bízott munkát.

A ktsz-nek készáru-termelettel foglalkozó ékszerész-és óntóműhelye is van. Az óntóműhely hozza a legtöbb hasznót. Épület- és bútorkészítéssel, motorkerékpáralkatrészek gyártásával foglalkoznak itt. Az ékszerészek bizzu és egyéb ékszerfeleléseket készítenek. Mindkét részleget most annyira ellátták munkával a megrendelők, hogy 1964. évi kapacitásuk is csaknem teljesen kötött.

A közönség szolgálatában 9 javítóreszlegük van. A ktsz fél éves tervét 107 százalékra teljesítette, a javítóreszleg egész éves tervének csak 45 százalékát hozta. Ennek oka a ktsz fő problémáiban rejlik. Nem ártana

üstönzőbb bérezési rendszert bevezetni

és a bérezés megváltoztatásával függ össze az is, hogy szükséges volna nyitvatartási idejükön is változtatni. Legtöbbrészt üzleteik munkaidő alatt tartanak nyitva. A nyitvatartási idő meghosszabbítására volna szükség, úgy, ahogy azt a pesti órás ktsz-eknél már bevezették.

És ők sem mentesek a szegedi ktsz-ek általános problémájától. Fejlesztési tervüket, elképzeléseiket nem tudják megvalósítani, mert nincs megfelelő helyiségük. Pedig a város különböző részein — például Újszegeden, a pályaudvar környékén, a nagykörúton — még 3-4 üz-

letet szeretnének berendezni.

Közele és távolabbi terveik is vannak.

Az elkövetkező néhány év feladata lesz, hogy üzlethálózatukat kiépítsék egész Csongrád megyében. A közelebbi pedig ennek kicsiben történő megvalósulása. Egy órás meghatározott útvonalon és a hét meghatározott napjain járja a falvakat, felvenni a javításra szorult órákat és azokat a következő héten visszazárlatán.

Ennek a »mozgóüzletnek« a bevezetése már nem várat soká magára.

Ismét javul az időjárás

A Meteorológiai Intézet központi előrejelző osztályán adott tájékoztatás szerint a hét közepén az Atlanti-óceánról érkezett legutóbbi zivatarfront megrekedt a Kárpát-medencében, s ez okozta az augusztusban szokatlanul tartós hűvösséget és az esőzést.

A vesztegelő front teljesen »felemészttette« a hét elején újból bontakozó kánikula maradványait. A meteoroló-

gusok szerint vasárnap, mára nálunk is javulásra számíthatunk: a veszteglő front lassan keletre, a Kárpátok túlra húzódik, az ország nyugati és középső vidékein a felhőzet felszakadozik, több lesz a napsütés. Vasárnap előreláthatólag már csak a keleti országrészekben ismétlődnek meg az esők. A nappali hőmérséklet ország-szerte ismét 18-22 fokig emelkedik.

Évi fogyasztás: 17 milliárd gramm dohány

Magyarországon évente mintegy 17 milliárd gramm dohányt füstölünk el, hogy hódolhassunk a cigarettázás, szivarozás és pipázás szenvedélynek. A parázs és a füst meglehetősen sokat elpazarol a nikotinból. A forgalomba kerülő dohányárak nikotin-

tartalma átlagosan alig éri el a két százalékot. Ilyenformán a dohányfogyasztók évi adagjában mindössze 353 millió gramm nikotin van. A parázs viszont elégeti a nikotin 40-70 százalékát és csak mintegy 160 millió gramm izesíti a füstöt.